Pecyn Dogfen Cyhoeddus

Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy
Clwydian Range and Dee Valley
Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol
Area of Outstanding Natural Beauty

Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy AHNE
Park Gwledig Loggerheads, Yr Wyddgrug, Sir Ddinbych CH7 5LH

Clwydian Range and Dee Valley AONB
Loggerheads Country Park, Nr. Mold, Denbighshire CH7 5LH

Ffon | Tel: 01352 810614 | Ffacs | Fax: 01352 810644
E-bost | E-mail: clwydianrangeanddeevalley@denbighshire.gov.uk
Gwefan: www.ahnebryniauclwydadyffryndyfrdwy.org.uk/
Web: www.clwydianrangeanddeevalleyaonb.org.uk/

www.facebook.com/Clwydian Range & Dee Valley AONB
@Clwyd_Dee_AONB

At:	Aelodau'r Cyd-bwyllgor Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy	Dyddiad:	Dydd Gwener, 16 Mehefin 2023
		Rhif Union:	01824 712589
		Ebost:	democrataidd@sirddinbych.gov.uk

Annwyl Gynghorydd

Fe'ch gwahoddir i fynychu cyfarfod y **Cyd-bwyllgor Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy, Dydd Gwener, 23 Mehefin 2023** am **10.00 am** yn **Ystafell Gyfarfodl, Neuadd y Dref, Wrecsam a thrwy gynhadledd fideo**.

Yn gywir iawn

G Williams
Swyddog Monitro

AGENDA

1 CYFLWYNIADAU, YMDDIHEURIADAU A DATGAN CYSYLLTIAD

2 COFNODION DRAFFT CYFARFOD BLAENOROL Y CYD-BWYLLGOR (HS) (Tudalennau 5 - 10)

Ystyried cofnodion (copi ynghlwm) cyfarfod diwethaf Cyd-bwyllgor y AHNE a gynhaliwyd ar 17 Mawrth 2023.

3 COFNODION DRAFFT CYFARFOD PARTNERIAETH YR AHNE A GYNHALIWYD AR 19 MAI 2023 (HS) (Tudalennau 11 - 16)

Nodi cofnodion (copïau ynghlwm) cyfarfodydd blaenorol Partneriaeth yr AHNE a gynhaliwyd ar 19 Mai 2023.

Cyngor sir ddinbych denbighshire County Council — wrexham County Borough / Bwrdeistref Sirol wrecsam — Cyngor Sir y Fflint Flintshire County Council

4 CRYNODEB O'N PARTNERIAETH EIN TIRLUN DARLUNIADWY 2020-23 (ER GWYBODAETH YN UNIG) HS/ DS (Tudalennau 17 - 24)

Derbyn adroddiad (copi ynghlwm) er gwybodaeth ar lwyddiannau allweddol prosiect Ein Tirwedd Darluniadwy 2018-23 gan y Swyddog yr AHNE.

5 CYFLWYNIADAU AR BROSIECT DYNODIAD PARC CENEDLAETHOL GOGLEDD DDWYRAIN

Cael cyflwyniad gan Ash Pierce, Rheolwr Rhaglen (Cyfoeth Naturiol Cymru)

6 CRYNODEB O GEISIADAU CYNLLUNIO 2022 - 2023 (ER GWYBODAETH YN UNIG) (DW) (Tudalennau 25 - 28)

I dderbyn, er gwybodaeth, adroddiad crynodeb o'r Ceisiadau Cynllunio a dderbyniwyd gan y Swyddog AHNE (copi ynghlwm).

7 ADRODDIAD ARIANNOL DATGANIAD BLYNYDDOL Y CYD-BWYLLGOR (EITEM SEFYDLOG) (SG A PO) (Tudalennau 29 - 48)

Ystyried adroddiad (copi ynghlwm) gan y Pennaeth Cyllid ac Eiddo a'r Uwch Swyddog Cyllid a Sicrwydd.

8 RHAGLEN GWAITH I'R DYFODOL (EITEM SEFYDLOG) (HS) (Tudalennau 49 - 54)

Ystyried y Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol (copi ynghlwm) gan y Swyddog AHNE.

9 DYDDIADAU CYFARFODYDD Y DYFODOL

Er gwybodaeth, dyddiadau cyfarfodydd nesaf Cyd-bwyllgor yr AHNE yw:

- 17 Tachwedd 2023 (Cyngor Sir y Fflint)

AELODAETH

Y Cynghorwyr

David Healey
Dave Hughes
Hugh Jones
Win Mullen-James
Nigel Williams
Emrys Wynne

COPIAU I'R:

Holl Gynghorwyr er gwybodaeth
Y Wasg a Llyfrgelloedd
Cynghorau Tref a Chymuned

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

CYD-BWYLLGOR ARDAL O HARDDWCH NATURIOL EITHRIADOL BRYNIAU CLWYD A DYFFRYN DYFRDWY

Cofnodion cyfarfod o'r Cyd-bwyllgor Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy a gynhaliwyd yn Siambr y Cyngor, Neuadd y Sir, Rhuthun a thrwy gynhadledd fideo, Dydd Gwener, 17 Mawrth 2023 am 10.00 am.

AELODAU CYD-BWYLLGOR YR AHNE A OEDD YN BRESENNOL

Y Cynghorwyr Win Mullen-James (CSDd), David Healey (CSFf), Dave Hughes (CSFf), Hugh Jones (CBSW) a Nigel Williams (CBSW)

HEFYD YN BRESENNOL

Steve Gadd (Pennaeth Cyllid ac Eiddo CSDd), Mike Bather (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam), Ceri Lloyd (Swyddog Cronfa Datblygu Cynaliadwy AHNE), Paula O'Hanlon (Uwch Swyddog Cyllid, CSDd), Howard Sutcliffe (Swyddog AHNE), David Shiel (Rheolwr Ardal AHNE), Karen Weaver (Cydlynydd AHNE), Clare Lord (Cyfreithwraig/Arweinydd Tîm Lleoedd) Stephanie Jones (Gweinyddwr Pwyllgorau/Gwestai Zoom) a Karen Evans (Cydlynydd Craffu/Cofnodion) a Marian Harvey (Cyfieithydd)

Roedd y Cynghorwyr Karen Edwards a James Elson (CSDd) yn bresennol fel arsylwyr.

1 CYFLWYNIADAU, YMDDIHEURIADAU A DATGAN CYSYLLTIAD

Agorwyd y cyfarfod gan Howard Sutcliffe, Swyddog AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy a Rheolwr y Gwasanaethau Ceidwaid. Croesawodd bawb i'r cyfarfod ac awgrymodd wrth y Cadeirydd, y Cynghorydd David Hughes a'r Is-Gadeirydd, y Cynghorydd Nigel Williams fod Win Mullen-James - a oedd yn bresennol yn Siambr y Cyngor - yn cadeirio'r cyfarfod oherwydd bod modd iddynt weld rhai a oedd yn bresennol ar-lein ac yn y Siambr. Cytunodd y Cynghorwyr Hughes a Williams.

Cafwyd ymddiheuriadau gan Aelod y Cyd-bwyllgor, y Cynghorydd Emrys Wynne (Cyngor Sir Ddinbych).

Ni ddatganwyd unrhyw gysylltiad.

2 COFNODION DRAFFT CYFARFOD Y CYDBWYLLGOR BLAENOROL (HS)

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod Cyd-bwyllgor Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy a gynhaliwyd ar 10 Tachwedd 2022.

Cytunwyd bod y cofnodion yn gofnod cywir.

Materion yn codi:

Eitem 4 – Amrywiad i gytundeb cyfreithiol i gynyddu aelodaeth y Cyd-bwyllgor i dri fesul Awdurdod. Nodwyd bod Cyfansoddiad Cyngor Sir Ddinbych yn caniatáu enwebu dirprwy gynrychiolydd pe na bai unrhyw un o'i aelodau'n gallu mynychu.

Nid oedd cadarnhad wedi dod i law o ran sefyllfa Cyngor Sir y Fflint a Chyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam. Swyddog AHNE i ddilyn trywydd hyn gyda CBSW.

Eitem 6 – Cofnodion Drafft cyfarfod blaenorol Partneriaeth yr AHNE. Roedd gwobr yn cael ei chyflwyno i'r Grid Cenedlaethol am eu Menter Gwella Tirwedd. Roedd gwahoddiadau wedi'u dosbarthu i'r seremoni wobrwyo.

PENDERFYNWYD: *Bod cofnodion cyfarfod Cyd-bwyllgor Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy a gynhaliwyd ar 10 Tachwedd 2022 yn cael eu cymeradwyo.*

3 COFNODION DRAFFT PARTNERIAETH AHNE (HS)

Derbyniwyd cofnodion drafft cyfarfod Partneriaeth Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy a gynhaliwyd ar 14 Hydref 2022 er gwybodaeth.

Roedd nifer o Wasanaethau wedi bod yn rhan o gynllun gweithredu er mwyn osgoi'r tagfeydd yn Rhaeadr y Bedol yn ystod y blynyddoedd blaenorol gan gynnwys:

- Rhwystr uchder ar y maes parcio a fyddai'n atal cerbydau mawr rhag mynd i mewn i'r maes parcio.
- Sicrhau llinellau melyn gweladwy.

Cafodd Baddondy Rhufeinig Prestatyn ei gynnwys mewn arddangosfa yn Llyfrgell Prestatyn, a oedd yn boblogaidd iawn, yn enwedig gyda grwpiau ysgol.

PENDERFYNWYD: *Nodi cofnodion cyfarfod Partneriaeth Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy a gynhaliwyd ar 14 Hydref 2022.*

4 COFNODION DRAFFT EIN PARTNERIAETH TIRLUN DENIADOL (DS)

Derbyniwyd cofnodion drafft cyfarfod Partneriaeth Ein Tirlun Darluniadwy a gynhaliwyd ar 14 Chwefror 2023 er gwybodaeth.

Roedd gwaith wedi'i gwblhau ym Mhorthdy Castell Dinas Brân. Roedd y rwbel a gafodd ei symud fel rhan o'r gwaith cloddio wedi'i ddefnyddio i wella'r llwybr mynediad igam-ogam.

Byddai'r gwasanaeth Bws Darluniadwy yn rhedeg am y drydedd flwyddyn o amgylch safleoedd yn ardal Dyffryn Dyfrdwy gan gynnwys maes parcio Pafiliwn Llangollen, er mwyn helpu i liniaru rhai o'r materion parcio.

Roedd gwaith paratoi'n mynd rhagddo gan weithio gydag artistiaid lleol a chymunedau ar gyfer arddangosfa olaf y flwyddyn yn Oriel Dory yn Llangollen.

Roedd trafodaethau'n cael eu cynnal rhwng y Bartneriaeth a chyllid y Loteri am bosibilrwydd o ymestyn y prosiect, i wneud iawn am y 2 flynedd a gollwyd i gyfyngiadau Covid.

PENDERFYNWYD*: nodi cofnodion drafft cyfarfod Partneriaeth Ein Tirlun Darluniadwy a gynhaliwyd ar 14 Chwefror 2023.*

5 ADOLYGIAD 10 MLYNEDD A DIWEDDARIAD LLYWODRAETHU AHNE 2023 AR LAFAR (HS)

Atgoffodd Swyddog yr AHNE a Rheolwr y Gwasanaethau Ceidwaid, Howard Sutcliffe (HS) y Pwyllgor fod y cytundeb cyfreithiol ar gyfer y Cyd-bwyllgor wedi'i adolygu a'i ddiweddaru 18 mis yn ôl. Wrth symud ymlaen, byddai adolygiad yn cael ei gynnal o'r Cylch Gorchwyl ar gyfer y Bartneriaeth a chylch gorchwyl newydd ar gyfer y Cefnogwyr, yn ogystal ag adolygu'r gweithgorau, gan eu cysylltu â phenawdau penodau sydd wedi'u cynnwys yn y Cynllun Rheoli.

Roedd ymgyrch recriwtio ar gyfer Cefnogwyr AHNE o Gynghorau Cymuned i gynorthwyo â gwaith cadwraeth ymarferol a stiwardio ardaloedd prysur ar benwythnosau yn mynd rhagddo. Bu cyfarfod yng Ngholeg Llysfasi a groesawyd, roedd adborth yn cynnwys awydd am gyswllt mwy rheolaidd.

Byddai hyfforddiant ar gyfer Cefnogwyr AHNE / ceidwaid gwirfoddol yn dechrau cyn hir.

PENDERFYNWYD*: nodi'r diweddariad ar yr adolygiad 10 mlynedd a llywodraethu'r AHNE.*

6 ADRODDIAD ARIANNOL BLYNYDDOL CYDBWYLLGOR (EITEM SEFYDLOG)(SG A PO'H)

Dywedodd y Pennaeth Cyllid ac Eiddo, Steve Gadd (SG) nad y datganiad blynyddol oedd yr adroddiad – roedd hwnnw wedi'i gymeradwyo yn y cyfarfod blaenorol – ond adroddiad monitro arferol oedd hwn.

Roedd yr adroddiad yn dangos nad oedd achos pryderu, er gwaetha'r cyfnod anodd o chwyddiant uwch. Ni fu unrhyw orwariant ac o ganlyniad i arian ychwanegol gan Lywodraeth Cymru, dim ond ychydig o gyllid a ddefnyddiwyd o'r cronfeydd wrth gefn, a fyddai'n cael ei gario ymlaen i'r flwyddyn ariannol nesaf.

Diolchodd y Pwyllgor i'r Uwch Swyddog Cyllid a Sicrwydd, Paula O'Hanlon, am ei chymorth parhaus â cheisiadau grant a chyllidebu ac ati, gan bwysleisio pwysigrwydd dilyniant ar ddarparu prosiectau'r AHNE.

PENDERFYNWYD: *nodi Sefyllfa Derfynol a Chyfrifon 2022/23 Cyd-bwyllgor yr AHNE.*

7 DIWEDDARIAD PARC CENEDLAETHOL AR GYFER GOGLEDD DDWYRAIN CYMRU (CNC)

Rhoddodd HS y wybodaeth ddiweddaraf am roi Statws Parc Cenedlaethol yng Ngogledd Ddwyrain Cymru o neges e-bost a ddaeth i law gan Gyfoeth Naturiol Cymru (CNC). Eglurodd ei bod yn broses ddeddfwriaethol araf, ond gobeithiwyd y

byddai modd sefydlu statws Parc Cenedlaethol cyn diwedd tymor y Senedd (Mai 2026).

Roedd tîm cyfan wedi'i benodi i'r prosiect yn 2022 ac roeddent wedi dechrau gwaith yn yr ardal chwilio. Rhagwelwyd y byddent mewn sefyllfa cyn hir i rannu'r wybodaeth honno gyda budd-ddeiliaid – Awdurdodau Lleol a Chyd-bwyllgor yr AHNE ac ati. Byddai cynrychiolydd o CNC, Ash Pierce, yn cael gwahoddiad i gyfarfod nesaf Cyd-bwyllgor yr AHNE ar 23 Mehefin.

Gofynnodd Aelodau'r Pwyllgor i Gyd-bwyllgor yr AHNE fod yn rhan o ymgynghoriad ystyrlon dros yr ardal chwilio a gytunwyd yn hytrach na'i fod yn cael ei ddarparu fel fait accompli.

PENDERFYNWYD:

I. *Bod diweddariad e-bost CNC yn cael ei ddosbarthu i aelodau Cyd-bwyllgor yr AHNE a*
II. *bod yr adroddiad diweddaru ar Barc Cenedlaethol ar gyfer Gogledd Ddwyrain Cymru yn cael ei nodi.*

8 RHAGLEN GWAITH I'R DYFODOL (EITEM SEFYDLOG)

Cyflwynodd HS y rhaglen gwaith i'r dyfodol a rhoddodd ddiweddariad ar lafar ar gynnydd yr eitemau a restrwyd, gan amlygu:

- Roedd newidiadau i ddyraniadau grant CNC gan arwain at golli £20,000 wedi'i gwmpasu gan Gyllid Llenwi Bwlch Llywodraeth Cymru.
- Roedd y Cynllun Twristiaeth yn datblygu, roedd Eryri Bywiol wedi'u comisiynu i ddarparu golwg ar y cyd.
- Roedd gan raglen Tirweddau Cynaliadwy, Lleoedd Cynaliadwy ddwy flynedd arall i redeg.
- Roedd dau Swyddog Ffermio/Ymgysylltu wedi'u penodi.
- Roedd prosiect Awyr Dywyll Cymru Gyfan yn datblygu'n dda. Roedd 5 digwyddiad wedi'u cynnal yn AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy fel rhan o'r prosiect Awyr Dywyll.
- Roedd cais wedi'i gyflwyno i'r Gymdeithas Awyr Dywyll Ryngwladol – dim ond 8 cais oedd yn cael eu derbyn bob blwyddyn.
- Roedd Canllawiau Cynllunio Atodol Goleuo Da wedi'u cymeradwyo ar gyfer Cyngor Sir Ddinbych a Chyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam – roedd Cyngor Sir y Fflint yn gweithio ar ei fabwysiadu.

PENDERFYNWYD: *nodi'r Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol.*

9 DYDDIADAU CYFARFODYDD Y DYFODOL

Cynigiwyd bod y Pwyllgor yn cynnal cyfarfod byr ar 23 Mehefin 2023 ac wedyn taith o amgylch yr AHNE [*Karen Weaver i wirio argaeledd a threfnu*]

PENDERFYNWYD: *nodi dyddiadau cyfarfodydd y dyfodol.*

Daeth y cyfarfod i ben am 10.45 am

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Cyfarfod Partneriaeth Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol (AHNE)
Dydd Gwener 19 Mai 2023
am 10:00
Coleg Cambria, Safle Llaneurgain

Yn bresennol

Aelodau Partneriaeth yr AHNE

Cadeirydd y Bartneriaeth
Andrew Worthington OBE

Y Cynghorydd Dave Hughes CSyFf
(Cadeirydd y Cyd-bwyllgor)
Y Cynghorydd David Healey CSyFf

Cynrychiolydd Buddion Tirwedd
Michael Skuse

Cynrychiolydd Buddion Trefol
Ian Papworth

Cynrychiolydd yr Amgylchedd Naturiol
Les Starling

Cynrychiolwyr Rheoli Tir
Huw Morgan, Sandy Archdale

Cynrychiolydd Hamdden a Hawliau Tramwy
John Roberts

Cynrychiolwyr Treftadaeth a Buddion Gwledig
Christine Evans, Fiona Gale

Cynrychiolydd Buddion Unigol
David Davies

Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy

Howard Sutcliffe — Swyddog AHNE
David Shiel — Rheolwr Ardal yr AHNE
Karen Weaver — Cydlynydd yr AHNE
Steve Williams — Ceidwad Cefn Gwlad a Swyddog Prosiect
Graham Berry — Swyddog Rhostir
Ros Stockdale — Swyddog Datblygu
Huw Morgan — Adnoddau Naturiol a Swyddog Ffermio

Cynrychiolydd Cyngor Sir y Fflint
Tom Woodall — Rheolwr Mynediad a'r Amgylchedd Naturiol

Cynrychiolydd Cyfoeth Naturiol Cymru
Richard Dearing

Cynrychiolydd Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam
Sarah Brett — Swyddog Cynllunio a Pholisi

Cyflwynwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan:
Mike Bather, y Cynghorydd Paul Cunningham, Paul Evans, Fiona Grant, y Cynghorydd Jon Harland, y Cynghorydd Martyn Hogg, Del Roberts Jones, Ceri Lloyd, y Cynghorydd Win Mullen-James, Helen Mrowiec, Rajan Madhok, y Cynghorydd Rondo Roberts, y Cynghorydd Anthony Wedlake a Kate Thomson

1.
2.
3.
4.
5.
6. **Croeso ac Ymddiheuriadau**

Agorodd y Cadeirydd y cyfarfod a chroesawodd yr aelod newydd Sarah Brett, (Swyddog Cynllunio a Pholisi Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam). Gwnaethpwyd cyflwyniadau o amgylch y bwrdd.

7. **Nodiadau'r Prosiect Ein Tirlun Darluniadwy**

Rhoddodd David Shiel, Rheolwr Ardal AHNE y wybodaeth ddiweddaraf am y prosiect:

2a <u>Gwella'r Olygfa – Coed Jeffrey ym Mhontcysyllte</u>

Gwnaeth Cam 2 y gwaith contractwyr a ddechreuodd ar 12 Rhagfyr barhau ym mis Ionawr 2023 ar hyd yr Afon Dyfrdwy o Draphont DdŴr Pontcysyllte tuag at Barc Gwledig Tŷ Mawr. Cafwyd effaith fawr ar olygfeydd hyd at yr afon a phileri'r draphont ddŵr ac yr oedd y gwaith bellach wedi'i gwblhau.

<u>Dehongli</u> - Cafodd paneli dehongli newydd eu gosod a oedd yn egluro hanes cyfan y lleoliad sy'n Safle Treftadaeth y Byd.

<u>Ymgysylltu â Chymunedau</u> - Cynhaliwyd sesiynau gweithdy yng Nghefn Mawr â rhai grwpiau dan anfantais.

<u>Digwyddiad Camera Obscura - Castell Dinas Brân</u>

Byddai digwyddiad cymunedol cyffrous yn cael ei gynnal ar 1 Gorffennaf yng Nghastell Dinas Brân. Byddai'r digwyddiad yn gam yn ôl i'r gorffennol i ddarganfod hanes Castell Dinas Brân ar hyd yr oesoedd. Byddai gweithgareddau i'r teulu cyfan, yn cynnwys defnyddio Camera Obscura y prosiect, siop losin Fictoraidd, actorion, hen bortreadau, gweithdai paentio tirluniau, gemau traddodiadol a mwy.

Byddai arddangosfa gelf derfynol yn cael ei chynnal yn Oriel Dory, Llangollen, yn yr hydref.
Roedd llyfr am y prosiect yn cael ei ddrafftio.

2b Eglurodd David fod dwy flynedd a hanner o gyfnod y prosiect yn ystod covid/y cyfnod clo, a bod y prosiect i fod i ddod i ben ym mis Tachwedd. Roedd trafodaethau'n cael eu cynnal gyda Chronfa Dreftadaeth y Loteri ynghylch ymestyn y prosiect, i gynnal rhagor o weithdai gyda grwpiau lleol, ac er mwyn i ragor o waith gael ei wneud ar bwysau hamdden.
Gwnaeth y Cadeirydd ddiolch i David a Hannah am eu holl waith.

Cam Gweithredu

- Gofyn i Hannah Marubbi, Swyddog Ein Tirlun Daluniadwy, roi cyflwyniad yng nghyfarfod y Bartneriaeth yn y dyfodol.

8. **Adolygu Aelodaeth Gweithgor yr AHNE**

Cafwyd cyflwyniad PowerPoint gan Reolwr Ardal yr AHNE, David Shiel, yn egluro mai'r Cynllun Rheoli (a fabwysiadwyd ym mis Tachwedd) fyddai canolbwynt gwaith y Gweithgorau, ac y byddai nodweddion arbennig a rhinweddau'r AHNE yn hollbwysig.
Ychwanegodd fod meysydd/materion newydd wedi'u hychwanegu at y cynllun newydd yn cynnwys newid hinsawdd, argyfyngau natur a hinsawdd, a busnesau gwledig.
Eglurodd David fod amrywiaeth o grwpiau a phrosiectau ar y gweill nad oedden nhw'n adrodd yn ôl i'r Bartneriaeth, er enghraifft y Fforwm Mynediad Lleol, Grwpiau Twristiaeth, Prosiect Pori, Prosiect Rhostir. Dylid cyfeirio'r holl waith hwn yn ôl i'r Bartneriaeth. Roedd y Swyddog Datblygu, Ros Stockdale wedi gwneud ymarfer mapio o'r Gweithgorau ac wedi nodi nad oedd rhai o'r rhain wedi cyfarfod ers cryn amser. Tybiwyd felly nad oedd angen iddyn nhw gyfarfod ac efallai y byddai grwpiau tasg a gorffen yn cael eu hystyried ar gyfer rhai meysydd gwaith. Byddai hi'n monitro ac yn adolygu camau gweithredu'r grwpiau.

3a Y grwpiau arfaethedig newydd oedd:

1. Cymeriad Tirwedd a'r Amgylchedd Adeiledig

2. Cynefinoedd a Bywyd Gwyllt
3. Yr Amgylchedd Hanesyddol
4. Mynediad, Hamdden a Thwristiaeth
5. Diwylliant a Phobl

3b Mynegodd Mrs Archdale bryderon nad oedd rhai o'i sylwadau wedi'u cynnwys yn y ddogfen a bod y Gymdeithas Tir a Busnes, Undeb Cenedlaethol yr Amaethwyr ac Undeb Amaethwyr Cymru yn bresennol ond nad oedden nhw'n teimlo bod y gweithdy'n ddefnyddiol. Ymatebodd Howard Sutcliffe drwy ddweud fod gan yr AHNE bellach ddau swyddog amaethyddol mewn swydd, a'u bod nhw wedi ymweld â ffermydd llaeth mawr a ffermydd defaid a'u bod nhw'n cadw cysylltiad cyson â'r gymuned amaethyddol. Wrth grynhoi, dywedodd y Cadeirydd y byddai'r AHNE yn ystyried yr holl sylwadau gan gynnwys: -

- Nad oedd rhai grwpiau wedi cyfarfod o ganlyniad i faterion o bwys yn cynnwys Covid a thanau rhostir, ac yr oedd aelodau wedi parchu amser swyddogion.
- Roedd yn hollbwysig fod yr AHNE yn cydweithio â'r ystadau mawr, ffermydd a thyddynnau a choedwigaeth.
- Cafodd Fforwm Treftadaeth Gogledd Ddwyrain Cymru a Chymdeithas Twristiaeth Sir y Fflint eu hawgrymu'n grwpiau allanol posibl a allai gyfrannu at y Bartneriaeth.
- Roedd rhaglenni â ffocws iddynt a Chylch Gorchwyl yn hanfodol ar gyfer pob Grŵp.
- Cysylltiad â'r gwasanaeth iechyd – gallai gweithwyr iechyd proffesiynol o bosibl fod yn grŵp ar wahân - 'Iechyd a Lles'.

Gofynnodd y Cadeirydd a fyddai'r aelodau'n cymeradwyo'r argymhelliad yn ymwneud â dyfodol y Gweithgorau. Cafodd hyn ei gytuno a'i gadarnhau.

Camau Gweithredu

- Unrhyw grwpiau allanol a allai gyfrannu at y Bartneriaeth i gael eu dwyn i sylw Karen.
- Gwybodaeth am y Gweithgorau newydd i gael ei hanfon ar e-bost at yr holl aelodau i nodi pa grŵp y maen nhw'n dymuno bod yn rhan ohono.

9. Adolygiad/Diweddariad Cyffredinol gan Swyddog yr AHNE yn cynnwys Statws Parc Cenedlaethol ar gyfer Gogledd Ddwyrain Cymru

Dywedodd Swyddog yr AHNE, Howard Sutcliffe, fod y Grid Cenedlaethol wedi cael Gwobr AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy yn ddiweddar yn Siop Gymunedol Llandegla. Roedd y Grid Cenedlaethol bellach yn ystyried defnyddio'r AHNE yn brosiect peilot ar gyfer eu hisadeiledd yn y DU. Roedden nhw hefyd yn ystyried grid Cyswllt Môr newydd. Dywedodd Howard fod y Grid Cenedlaethol wedi darparu llwybr incwm parhaus ar gyfer yr AHNE, a'i bod yn siomedig nad oedd Ofwat ac Ofcom mor gydnaws i weithio â nhw. Soniodd aelod am yr angen i ystyried goblygiadau archeolegol gosod llinellau trydan o dan y ddaear ac y dylai hyn fod yn ystyriaeth bwysig mewn unrhyw gais.

4a <u>Parc Cenedlaethol ar gyfer Gogledd Ddwyrain Cymru</u>

Roedd Swyddog Arweiniol Cyfoeth Naturiol Cymru, Ash Pearce, wedi cyflwyno diweddariad ysgrifenedig ar 7 Mawrth (a ddosbarthwyd ymlaen llaw). Roedd Ash yn cyfarfod â Lesley Griffiths AS yn rheolaidd a byddai'n rhoi diweddariad arall yng Nghyfarfod nesaf y Cyd-bwyllgor sydd i fod i gael ei gynnal ar 23 Mehefin. Nododd Howard ei fod wedi ymddangos ar newyddion ITV yn ddiweddar i egluro rhai o'r cyfleoedd y byddai Parc Cenedlaethol yn eu cynnig i'r ardal. Roedd perchennog tir a pherchennog busnes lleol a gafodd sylw hefyd yn cefnogi'r dynodiad arfaethedig. Fodd bynnag, roedd gan un ffermwr farn negyddol am y Parc Cenedlaethol. Roedd Howard yn bwriadu cyfarfod ag ef i drafod y pryderon yr oedd wedi'u mynegi.
Roedd nifer o ymweliadau safle wedi'u cynnal â ffermydd a chymunedau ffermio. Roedd Howard, Mari Jones a Huw Morgan hefyd wedi mynd i gyfarfod dros frecwast ag Undeb Amaethwyr Cymru.

<u>Ymestyn ffin yr AHNE</u>

Gallai ardal i'r de o Gastell Powys gael ei hystyried ar gyfer cael ei ymestyn. Roedd Castell Powys yn amlwg yn y rhan ddeheuol. Fodd bynnag, nid oedd y ffin wedi'i chadarnhau hyd yma.

Cafwyd trafodaeth a holodd aelod sut y gallai'r gymuned ffermio fynegi eu pryderon os nad ydyn nhw o blaid cael Parc Cenedlaethol, a beth fyddai'r cyfyngiadau cynllunio. Ymatebodd y Cadeirydd drwy ddweud y byddai

llawer o gyfleoedd ar gyfer ymgynghoriadau cyhoeddus. Fodd bynnag, dylai cymunedau ffermio bach ystyried y cyfleoedd a'r posibiliadau y gallai Parc Cenedlaethol eu cynnig yn gyntaf. O ran caniatâd cynllunio o fewn Parc Cenedlaethol, ni fyddai'r broses yn wahanol iawn i'r ddeddfwriaeth gynllunio bresennol sydd eisoes ar waith gan yr AHNE, ond byddai llawer mwy o gyfleoedd i greu incwm.

4b Cronfa Ffyniant Bro

Gofynnwyd am y wybodaeth ddiweddaraf am brosiectau'r Gronfa Ffyniant Bro. Eglurodd Rheolwr Ardal yr AHNE, David Shiel, fod ystyriaeth yn cael ei rhoi ar hyn o bryd i sut mae'r AHNE yn rheoli Parc Gwledig Loggereads a Moel Famau. Eglurodd bod y cwt Bugail ym Mhen Barras, Moel Famau wedi bod yn llwyddiant ysgubol, a bod cael staff yno wedi cael effaith gadarnhaol ar ymddygiad ymwelwyr. Fodd bynnag, roedd halio'r cwt i Ben Barras bob dydd yn achosi problemau, ac yr oedd sefydlu canolbwynt parhaol ym Mhen Barras yn cael ei ystyried. Byddai canolbwynt yn sicrhau rhyngweithio llawer gwell â'r cyhoedd sy'n ymweld. Byddai ystyriaeth fawr yn cael ei rhoi i gynaliadwyedd, lleoliad tirwedd a dyluniad unrhyw adeilad arfaethedig.
Terfyn amser y prosiect oedd Mawrth 2025.
Cyfeiriodd aelod at y Sill, Canolfan Darganfod Tirwedd Genedlaethol, Parc Cenedlaethol Northumberland fel enghraifft dda.

10. Unrhyw Fater Arall

- Roedd Llywodraeth Cymru wedi pasio deddf sy'n golygu y byddai'r terfyn cyflymder ar bob ffordd sy'n 30 mya yn gostwng i 20 mya ar 17 Medi – os oedd gan unrhyw aelodau bryderon, yn awr oedd yr amser i fynegi'r rhain.
- Holodd aelod pam nad oedd cynnydd wedi'i wneud ar lain o dir yn Llanarmon yn Iâl sydd wedi ei gynnwys yn y Cynllun Datblygu Lleol. Eglurwyd bod Cyfoeth Naturiol Cymru yn pryderu am y lefelau uchel o ffosffadau yn afonydd Cymru a bod hyn yn oedi nifer o ddatblygiadau ar hyn o bryd.
- Taith Coed Bell – Roedd y Ceidwad Ardal, Steve Williams, wedi arwain taith gerdded yn ddiweddar, mewn partneriaeth â'r Cyfeillion. Roedd yn ddiwrnod llwyddiannus iawn. Roedd gan y Cyfeillion raglen lawn o ddigwyddiadau yn awr.
- Bws ETD - byddai'r gwasanaeth bws sy'n rhad ac am ddim yn rhedeg hyd at fis Hydref ac mae'r manylion i gyd ar wefan yr AHNE. https://www.clwydianrangeanddeevalleyaonb.org.uk/projects/y-bws-darluniadwy/?lang=cy
- Gwastraff Dŵr Cymru – mynegodd aelod bryderon ynglŷn â gorlifoedd carthion i'r afonydd, gan ychwanegu bod 2.4 miliwn o gyllid ychwanegol wedi'i roi i Dŵr Cymru i gynorthwyo â'r broblem. Gofynnodd sut yr eir i'r afael â hyn.
  Ymatebodd Howard drwy ddweud fod y gwaith dŵr gwastraff yng Nghorwen yn cael ei ddiweddaru. Cynigiwyd y dylid gwahodd cynrychiolydd o Dŵr Cymru i'r cyfarfod Partneriaeth yn y dyfodol.

11. Crynhoad y Cadeirydd

Dywedodd y Cadeirydd ei fod yn edrych ymlaen at y digwyddiad a fydd yn cael ei gynnal yn Ninas Brân a'i fod yn gobeithio y byddai'r cais o gael estyniad i'r prosiect Ein Tirlun Darluniadwy yn llwyddiannus. Gan dynnu sylw at faterion y Cynllun Rheoli, yr oedd David a Ros wedi drafftio cynllun o'r Gweithgorau a fyddai'n cael ei anfon ar e-bost i'r aelodau. Yna byddai modd iddyn nhw benderfynu pa grŵp/grwpiau'r hoffen nhw fod yn rhan ohonynt. O ran y cynnig am Barc Cenedlaethol, dywedodd y Cadeirydd y byddai pryderon, ond ei fod yn gobeithio y byddai mwyafrif y bobl o blaid y statws oherwydd y byddai'n cynnig cyfleoedd gwych i'r ardal. O ran y Gronfa Ffyniant Bro, roedd y Canolbwynt arfaethedig ym Mhen Barras yn swnio'n gyfleuster gwych

12. Dyddiadau Cyfarfodydd yn y Dyfodol

Fforwm Aelodau Lleol a'r Gymuned a Chefnogwyr yr AHNE	Ddydd Iau 15 Mehefin	Ystafell Gyfarfod Loggerheads
Cyfarfod Cyd-bwyllgor yr AHNE	Dydd Gwener 23 Mehefin 2023	CBSW / cyfarfod ar-lein
Cyfarfod Partneriaeth yr AHNE	Dydd Gwener 20 Hydref 2023	I'w drefnu
Cyfarfod Cyd-bwyllgor yr AHNE	Dydd Gwener 17 Tachwedd 2023	CSyFf i'w gynnal
Fforwm Aelodau Lleol a'r Gymuned a Chefnogwyr yr AHNE	Dydd Iau 7 Mawrth 2024	I'w drefnu

Cyfarfod Partneriaeth yr AHNE	Dydd Gwener 15 Mawrth 2024	I'w drefnu
Cyfarfod Cyd-bwyllgor yr AHNE	Dydd Gwener 12 Ebrill 2024	Cyngor Sir Ddinbych i'w gynnal

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Prosiect Ein Tirlun Darluniadwy 2018-23
Llwyddiannau Allweddol

Daeth y Prosiect â phartneriaeth gadarn ynghyd rhwng Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy, Cyngor Sir Ddinbych, Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam, Cyngor Swydd Amwythig, Cyfoeth Naturiol Cymru, Cadwyn Clwyd, Glandŵr Cymru a Chyfeillion Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy.

Cyflwynir y prosiectau allweddol yn y tabl isod; daeth y rhan helaeth o'r £2,000,000 o gyllid y prosiect o Gronfa Treftadaeth y Loteri a'r gweddill gan Lywodraeth Cymru, CADW, Cadwyn Clwyd, Glandŵr Cymru, Cyngor Sir Ddinbych a Chyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam.

Prosiect	**Gwaith a gyflawnwyd**	**Cyfanswm y gwariant**
Gwella'r Olygfa	• Gwaith sylweddol i wella'r coetir rhwng **Traphont Ddŵr Pontcysyllte**, hybu iechyd y goedwig ac adfer golygfeydd allweddol a oedd yn rhan o'r cofrestriad Safle Treftadaeth y Byd. • Gwaith i wella chwech o safleoedd eraill, sef **Pen y Pigyn, Rhaeadr y Bedol, Moel Tan y Coed, Caer Drewyn, Cefn Mawr a Throeon y Berwyn.**	£55,692
Porthdy Dinas Brân	• Y **cloddiad archaeolegol** cyntaf a gofnodwyd. • **Adnewyddu tŵr y porthdy**, a'i agor i'r cyhoedd am y tro cyntaf ers degawdau.	£142,111
Adfer Treftadaeth Ddiwydiannol	• Adnewyddu hen **Gytiau'r Fforddolwyr** yn Rhaeadr y Bedol a Basn y Fron. • Adnewyddu **adeilad y pwmp gwasgu** yng ngerddi Plas Newydd.	£55,336
Cysylltu Cynefinoedd	• Rhoi grantiau i **naw o berchnogion tir** i wella cysylltiadau rhwng cynefinoedd ac adfer nodweddion traddodiadol o'r tirlun. • Adnewyddu **1,917 metr o berthi**.	£40,683

	• Cyhoeddi llyfr arfer orau ar gyfer **Cynefinoedd Ffridd**.	
Wernffrwdd, Llangollen	• Creu **gwarchodfa natur newydd a hygyrch**. (Yn gysylltiedig â'r feddygfa leol)	£428,478
Gwasanaeth Bws Darluniadwy	• Darparu gwasanaeth bws camu 'mlaen a chamu ffwrdd **am dri thymor** yn llwyddiannus rhwng y prif gyrchfannau i ymwelwyr yn Nyffryn Dyfrdwy.	£37,277
Gwella Hygyrchedd	• Creu **llwybr newydd drwy'r goedwig** rhwng cymuned Trefor a'r llwybr halio ar lan y gamlas, gan gynnwys deunydd dehongli'n manylu ynghylch arwyddocâd y safleoedd mewn hanes diwydiannol. • Creu **tri o lwybrau cerdded â deunydd dehongli** ynghyd â thaflenni.	£37,120
Hygyrchedd yn Rhaeadr y Bedol	• Creu **golygfan newydd** na fedrai'r cyhoedd ei gyrraedd o'r blaen.	£33,394
Dehongli'r Tirlun	• **Paneli dehongli** newydd ar hyd yr 11 milltir o'r Safle Treftadaeth y Byd. • Cynhyrchu **deunydd dehongli digidol**, gan gynnwys taith rithiol yn hedfan dros Ddyffryn Dyfrdwy ar wahanol gyfnodau mewn amser; amgylcheddau Realiti Estynedig sy'n galluogi pobl i weld rhai o'r prif safleoedd yn yr ardal fel yr oeddent yn y gorffennol; cyfres o ffilmiau am fywydau Menywod Llangollen. • Creu ***camera obscura* teithiol** ar gyfer digwyddiadau dehongli. • Trefnu **arddangosfa pan ddaw'r prosiect i ben** ar gyfer mis Medi 2023.	£140,058
Adfer y Glyn	• **Gwella hygyrchedd** yn sylweddol yn y glyn ym Mhlas Newydd, Llangollen, gan gynnwys llwybrau, canllawiau a meinciau. • **Adfer nodweddion treftadaeth**, gan gynnwys yr hafoty ac adeilad y pwmp gwasgu.	£48,787

Ymgysylltu â Phobl Ifanc	• Darparu **13 o brosiectau** mewn ysgolion lleol gan gynnwys amryw weithgareddau a themâu. • Cynnal **18 o ddiwrnodau Ceidwaid Ifanc**. • Ymgysylltu â mwy na **1,300 o bobl ifanc** yn ystod y prosiect. • Creu **adnoddau addysgol** ar gyfer ysgolion.	£12,893
Celf wedi'i Ysbrydoli gan y Tirlun	• Comisiynu **pedwar o artistiaid preswyl** i greu casgliad amrywiol o ryddiaith a barddoniaeth ym mlwyddyn 3. • Cynnal **15 o weithdai cymunedol** a**10 o brosiectau mewn ysgolion** dan arweiniad artistiaid, gan **ymgysylltu** â mwy na **250 o bobl**.	£53,717
Cymunedau Ymgysylltiol	• Cynnal **90 o ddigwyddiadau cymunedol** yn ystod oes y prosiect. • Denu mwy na **2,300 o bobl** i gymryd rhan yn nigwyddiadau Ein Tirlun Darluniadwy. • Denu mwy na **500 o bobl i wirfoddoli** ar brosiectau Ein Tirlun Darluniadwy.	£36,147
Estyn Allan	• Cynnal mwy na **30 o ddigwyddiadau estyn allan penodol** gyda grwpiau targed. • Denu mwy na **300 o bobl** yn y cynulleidfaoedd targed i gymryd rhan yn y digwyddiadau.	£7,565 Cyfanswm £1,133,000

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Our Picturesque Landscape Project

Steering Group Meeting Minutes,

Caffi Wylfa, Glyn Wylfa,

Castle Road, Chirk.

Tuesday 23rd May, 2023 10am to 12pm.

Members Present

Howard Sutcliffe (HS, **Chair),** David Shiel (DS), Alun Price (AP), Del Roberts Jones (DRJ), Hannah Marubbi (HM), Ffion Roberts (FR), Jillian Howe (JH), Kate Thomson (KT), Sallyanne Hall (SH), Fiona Gale (FG), Fiona Grant (FGr), Mike Bather (MB),

Apologies

Samantha Williams (SW), Andrea Fox (AFX), Huw Rees (HR), Lynne Jones (LJ), John Roberts (JR), Nicola Lewis-Smith (NLS), Rhun Jones (RJ), Paul Evans (PE),.

1. Welcome and Apologies	All welcomed to the meeting and apologies noted.	**Actions**
2. Minutes of last meeting update	The job share for the project managers is working very well between Hannah Marubbi and Kate Thomson. The management and maintenance plan for the project has not yet been produced and will be shared with the group once progress is made. The project has been appointed a new investment manager who will help to plan and develop format for this document.	
3. Project Risk Register	Copies of the risk register were circulated to the group. HM took the group through the document and the outstanding projects. **<u>Dinas Bran Gatehouse</u>**	

	This project is currently behind schedule as should have been completed. The 1st of July Dinas Bran /Camera obscura event will take place, and it would be good if the scaffolding was removed and we were able to open up the gatehouse as intended. The use of quadbikes by the contractors has damaged the grass slopes which needs to be rectified in the autumn. The contractors have not been back to the site to complete the work. DS to contact Reclessia **Restoring our Industrial Heritage** Most of these projects have now been completed. An underspend in Restoring our Industrial heritage means that funds have been directed to the lengthsman's hut in Froncysyllte basin that have restored the front of this building. The roof and the back of the building and the wooden doors have been left for restoration in the future. MB to investigate funding for the doors. **Ram Pump Building** Work is now continuing on the Ram pump building at Plas Newydd. The building will be restored but the mechanism itself will need additional funding in the future to complete. The team hope to have volunteer days working with the contractor and some dates are in the pipeline. It is hoped this will lead to volunteers to work on the bog garden around the site. **Panorama Management** Ranger Morgan is taking the lead on gaining owners consent and signage needs for this site. Estimates for the signs are in hand with a contactor. Manufacture and installation expected before August 2023.There are bio diversity and further clean up campaigns planned for the summer. **Wenffrwd Pocket Park** The park has been well received and the access to canal towpath is progressing through Levelling Up funding, tender for work currently on Sell2Wales. There is a Park Run trial on the 17th June. **Picturesque Circular Trails** A few of the trails remain unfinished. *Artists and Engineers* walk is almost ready to launch. The infrastructure has started to go in, and the Rangers have been working with volunteers to complete this task. The leaflet is complete. A route has been identified for the *Cefn Mawr walk,* between the Pontcysyllte aqueduct, the viaduct and to Trevor Basin visitor centre. Some of the paths along this walk will be improved using the Levelling Up fund in 2023. The leaflet is currently being developed. *The Chirk Walk*, the route has been agreed and way marker posts delivered and to be installed with volunteers in May and June. The leaflet design complete, content is to be finalised.	DS MB

	Discover the Dee Valley Walks, which was previously the Discover Corwen booklet. JH will redesign the leaflet and is currently waiting for some maps to be designed. The Dee Valley AONB team plan to meet up for guided walks fortnightly so can use some of OPL's routes. **<u>Interpreting the Landscape</u>** Along the World Heritage Site, the interpretation panels have now been installed. There have been a few issues with the height of the Gledrid and Fron signs. The Steering group will be viewing the ones in Chirk Marina and Station Road, Chirk after the meeting today. The Llangollen interpretation sign may need to be re orientated after a complaint, and it may need a finger post for direction purposes. WOW Factor Interpretation have been appointed to deliver four interpretation panels at the Horseshoe Falls and Wharf, in a consistent style with the panels for the rest of the WHS. First drafts have been submitted. MB made the observation that the interpretation panel outside of the Glyn Wylfa building car park looked tatty and would be an opportunity to tie this in with all the other style of panels and could be something that may be a consideration if the project were granted an extension? **<u>Education Packs</u>** SH leading on this project and has been mindful of not replicating any of the items on the WHS website. Muddy Publishing have worked with CRT and WHS, and the aim of the packs is to compliment the work on these sites. Local schools in the project area have been trialling the packs and have received very positive feedback. Sue Williams at NRW – SH to make contact with her regarding cross conversations regarding this project	SH
4. Final Exhibition update.	**<u>Final Exhibition</u>** The gallery space in Llangollen has been booked for this event, and the team are working with a curator to help come up with a floor plan for the exhibition. The exhibition will be over 3 weeks which will showcase the artwork and other aspects produced during the life of the project. Workshops, talks and interactive projects will are being arranged, and a discussing was had by the group regarding a suitable person to open the exhibition and form a suitable guest list for the first night. Team to source someone to open the event and a Minister responsible for Heritage Lottery Funding	HM / KT / DS /SH JH/ FR
5. The Project Legacy Book.	The final book will feature images and writing. Local writer Jessica Hatcher- Moore has been commissioned to narrate the book, bringing together writers, travellers and artists. Image licences are being sourced, quotes are in hand for the design and production, and we hope to have the book ready for the launch during the exhibition.	

6. Project Extension Plan.	**<u>Application for Project Extension</u>** There is to be a meeting next month with the new Investment Manager for the Lottery to look at how the project may be continued and for how long. There is no formal method of applying for an extension, but our underspend means we would like additional time to complete all aspects of the project. We will update the group as soon as there is any news.	
7. AOB	HS mentioned that HM had sent him a bullet point list of all the work the project has completed. He found this a valuable tool to see at a glance all of the good work done and suggested it could be a good method of a list of achievements for the final exhibition.	
7. Date of Next Meeting	**Next meeting will be during late July /August 2023 – DATE AND VENUE TBC..**	FR

Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy
Clwydian Range and Dee Valley
Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol
Area of Outstanding Natural Beauty

Crynodeb o Geisiadau Cynllunio AHNE
2022-23

Mae'r canlynol yn grynodeb o Geisiadau Cynllunio a dderbyniwyd gan Swyddog Cynllunio'r AHNE o'r tri Awdurdod Lleol a thrydydd parti.

Caiff yr holl ymatebion i ymgynghoriadau eu cynnal yn unol â'r cynllun dirprwyo a ddiwygiwyd ar gyfer ymdrin â chynigion cynllunio a chynigion yn ymwneud â datblygu, mewn cysylltiad â Gweithgor Cymeriad Tirwedd ac Amgylchedd Adeiledig Partneriaeth yr AHNE. Yn absenoldeb unrhyw ymgynghoriad ffurfiol ar faterion polisi, newidiadau deddfwriaethol perthnasol a chynigion datblygu mawr, ni fu'r Gweithgor yn cyfarfod yn ystod y 12 mis blaenorol. Fodd bynnag, rhagwelir cyfarfodydd eleni o ganlyniad i ymgynghoriad ar Fersiwn CDLl Sir Ddinbych i'w Archwilio gan y Cyhoedd a phenderfynu ar rai ceisiadau cynllunio mawr sydd heb eu penderfynu o ganlyniad i faterion yn ymwneud â ffosfforws a'r effaith ar Ardal Gadwraeth Arbennig ddynodedig Afon Dyfrdwy.

Ymgynghoriadau Cynllunio

Mae'r amgylchedd adeiledig yn un o nodweddion arbennig yr AHNE ac mae'n cyfrannu tuag at gymeriad ac ymddangosiad yr ardal. Mae yna bwysau am ddatblygiadau newydd yn yr AHNE a'r ardal o amgylch oherwydd bod yr ardal yn lle atyniadol i fyw, gweithio ac ymweld â hi, ac mae angen gofal arbennig er mwyn sicrhau bod unrhyw ddatblygiad amhriodol yn cael ei wrthwynebu a bod datblygiad newydd o'r safon uchaf ac yn parchu ansawdd y dirwedd. Rôl allweddol y Cyd-bwyllgor a'r Bartneriaeth yw cynghori ar bolisïau datblygu a chynigion sy'n effeithio'r AHNE.

Cyfanswm yr ymgynghoriadau a oedd yn cyfeirio at yr AHNE yn 2022/23 oedd 251 a oedd yn ostyngiad sylweddol o'r 345 a dderbyniwyd yn ystod 2021/22. Fodd bynnag roedd ffigwr y llynedd yn gymharol uchel wrth gymharu â'r blynyddoedd diweddar. Ceisiadau a atgyfeiriwyd gan y tri Awdurdod Cynllunio Lleol oedd y rhan fwyaf o ymgynghoriadau. Yn ôl y disgwyl, ac yn unol â'r blynyddoedd diweddar roedd y mwyafrif **221 (88%) o Sir Ddinbych**, gyda **Sir y Fflint 25 (10%)** yn dilyn a **Wrecsam 5 (2%).** Roedd ymgynghoriadau eraill yn cynnwys nifer ansylweddol o apeliadau cynllunio (2) a Phrosiect Isadeiledd Sylweddol Cenedlaethol y tu allan i'r ardal ddynodedig.

Mae'r ymgynghoriadau cynllunio yn ymwneud ag ystod eang o feysydd fel y nodir isod.

Categori	Cyfran o Geisiadau
Ceisiadau Deiliad Tŷ	41%
Preswyl, gan gynnwys trawsnewid	21%
Datblygiad sy'n ymwneud â thwristiaeth	16%
Amaethyddiaeth / coedwigaeth	10%
Ceisiadau'n ymwneud ag ynni	2%
Arall, mwynau, arwyddion, telathrebu	10%
Cyfanswm	**100%**

Ymgynghoriadau Cyn Ymgeisio

Er gwaetha'r gostyngiad ymylol mewn ymgynghoriadau ar geisiadau cynllunio mae yna gynnydd o 11% wedi bod yn y nifer o ymgynghoriadau cyn cyflwyno cais yn ystod y 12 mis blaenorol. Mae hyn wedi cynnwys cyfarfodydd gydag ymgeiswyr/datblygwyr i wella ansawdd y cynlluniau datblygu cyn cyflwyno ceisiadau'n ffurfiol. Mae'n cynrychioli arfer da ac yn galluogi'r Cyd-bwyllgor i gael mwy o ddylanwad ar wella dyluniad ayb yn gynharach yn y broses gynllunio. Mae'r duedd hon yn cael ei hannog yn fawr gan ei bod yn meithrin perthnasoedd gwaith da gydag Awdurdodau Cynllunio Lleol a budd-ddeiliaid allweddol o ran hyrwyddo canlyniadau o well ansawdd a gwelliant o ran ymddangosiad datblygiad newydd, yn fwyaf nodedig cynlluniau tai o fewn yr AHNE a sy'n ffinio â'r ardal.

Rhyddhau Amodau Cynllunio

Hefyd mae yna gynnydd wedi bod yn y nifer o ymgynghoriadau'n ymwneud â rhyddhau amodau. Mae hyn o gymorth gan ei fod yn galluogi'r Cyd-bwyllgor i wneud sylwadau ar y manylion, ond yn bwysicach mae'n sicrhau ein bod yn parhau i gael ein cynnwys, a gall ddylanwadu ar faterion rydym wedi eu codi neu wedi gofyn amdanynt fel amodau fel rhan o'n hymateb cychwynnol i'r ymgynghoriad.

Mae'r cynnydd mewn ymgynghoriadau cyn cyflwyno cais a rhyddhau amodau yn gadarnhaol ac yn gwella ein hymgysylltiad yn y broses gynllunio. Mae'n galluogi'r Cyd-bwyllgor i gael mwy o ddweud ynglŷn â'r broses llunio penderfyniadau ac mae mesurau mewn grym i sicrhau fod y duedd hon yn parhau.

Ymatebion yr AHNE

Rhoddwyd caniatâd i'r rhan fwyaf o geisiadau cynllunio a benderfynwyd **(83%)**, sy'n gymaradwy â'r raddfa gymeradwyo yn y blynyddoedd blaenorol. Dim ond **12% o geisiadau a wrthodwyd**, a thynnwyd 5% o geisiadau yn ôl gan yr ymgeisydd cyn y gwnaethpwyd penderfyniad arnynt. Byddai hyn yn cynnwys cynllun tai diweddar yn Graigfechan sy'n enghraifft o'n hymyrraeth yn y broses gynllunio. Mae'r Datblygwyr nawr yn llunio cynllun wedi ei ddiwygio'n sylweddol yn dilyn trafodaethau parhaus gyda'r Awdurdod Cynllunio Lleol a ninnau i wella cynllun a dyluniad y safle.

Fel yn y blynyddoedd blaenorol, ni chododd yr AHNE unrhyw wrthwynebiad i'r rhan fwyaf o geisiadau, ond yn aml fe wnaethant awgrymu gwelliant i leoliad, dyluniad, deunyddiau neu dirlunio ychwanegol er mwyn gwella ansawdd y datblygiad a sicrhau ei fod yn cadw ac yn hybu cymeriad ac ymddangosiad yr AHNE. Fodd bynnag, fe gynyddodd y nifer o wrthwynebiadau llwyr i gynigion datblygu a hynny o dros 15% mewn perthynas â'r flwyddyn flaenorol.

Er gwaethaf hyn, byddai dadansoddiad o benderfyniadau Awdurdodau Cynllunio Lleol yn nodi fod yna gynnydd yn y nifer o achosion lle roedd yr Awdurdodau Cynllunio Lleol wedi derbyn ein hymateb. Mae hyn yn uwch na'r blynyddoedd blaenorol gyda dim ond nifer gyfyngedig o achosion pan oedd Awdurdodau Cynllunio Lleol wedi anghytuno gyda'n hymateb. Pan fo hyn wedi digwydd, roedd o ganlyniad i wahaniaeth yn y dehongliad o'r polisi neu farn oddrychol mewn perthynas â'r effaith ar yr AHNE. Yn gyffredinol mae yna fwy o alinio a chysondeb rhwng ymateb a phenderfyniad a byddai'r dystiolaeth yn dangos fod ein hymatebion yn cael eu hystyried yn llawn gan ddylanwadu ar y penderfyniad terfynol. Yn aml mae hyn wedi arwain at gynllun wedi'i ddiwygio neu wrthod cais ac yn dilyn hynny ail gyflwyno cais newydd.

Apeliadau a Gorfodi

Mae'r nifer o apeliadau a gyfeiriwyd at yr AHNE yn is na'r blynyddoedd blaenorol. Un apêl nodedig sydd heb ei benderfynu yw Fferm Aberduna ac arhosir am benderfyniad o hyd.
Roedd gostyngiad tebyg yn y nifer o Achosion Gorfodi a gyfeiriwyd at dimau gorfodi yr Awdurdod Cynllunio Lleol ar gyfer ymchwiliad.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy
Clwydian Range and Dee Valley
Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol
Area of Outstanding Natural Beauty

CYDBWYLLGOR

**ARDAL O HARDDWCH NATURIOL EITHRIADOL
BRYNIAU CLWYD A DYFFRYN DYFRDWY**

Cynhaliwyd: 23 Mehefin 2023

Aelod / Swyddog Arweiniol: Steve Gadd

Awdur yr Adroddiad: Paula O'Hanlon

Teitl: Sefyllfa Derfynol a Chyfrifon y Cydbwyllgor ar gyfer 2022/23 a Chyllideb ddrafft 2023/24

---

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad yn manylu ynghylch sefyllfa derfynol cyllideb refeniw'r AHNE fel yr oedd hi ar 31 Mawrth 2023 yn ogystal â'r gyllideb ddrafft ar gyfer 2023/24.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Diben yr adroddiad yw darparu'r wybodaeth ddiweddaraf am sefyllfa ariannol yr AHNE fel yr oedd hi ar 31 Mawrth 2023 a cheisio cymeradwyaeth i'r gyllideb ar gyfer 2023/24.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Gofynnir i'r aelodau nodi'r sefyllfa ariannol derfynol ar gyfer 2022/23 (Atodiad 1) a Balansau'r Gronfa wrth Gefn ar 31 Mawrth 2023 (Atodiad 4). Gofynnir i'r aelodau gymeradwyo cyllideb ddrafft 2023/24 (Atodiad 2) yn ffurfiol ac adolygu'r Datganiad Blynyddol ar gyfer 2022/23 (Atodiad 3) a'i lofnodi.

4. Manylion yr adroddiad.

Mae'r adroddiad yn rhoi crynodeb o sefyllfa derfynol cyllideb refeniw'r AHNE ar gyfer 2022/23 y manylir yn ei chylch yn Atodiad 1. Y sefyllfa derfynol oedd bod tanwariant cyffredinol o £40,259, sydd wedi'i drosglwyddo i'r gronfa refeniw wrth gefn.

Mae’r adroddiad hefyd yn cynnwys copi o’r Datganiad Blynyddol ar gyfer cyrff llywodraeth leol llai yng Nghymru ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023 (Atodiad 3) i’w ystyried a’i gymeradwyo.

5. Sut mae'n cyfrannu at Flaenoriaethau Cynlluniau Rheoli AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy?

Bydd rheoli cyllidebau refeniw'r AHNE yn effeithiol yn helpu i gyflawni blaenoriaethau y cytunwyd arnynt yn y cynllun rheoli ar gyfer y flwyddyn bresennol ac yn sail i weithgarwch ym mhob maes, yn enwedig ein perthynas â’n partneriaid cyllid a’n cyd-flaenoriaethau.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Nid oes unrhyw gostau uniongyrchol yn gysylltiedig â’r adroddiad hwn.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a gynhaliwyd ar y penderfyniad? Dylai’r templed AEC wedi'i lenwi gael ei atodi fel atodiad i'r adroddiad.

Amherthnasol.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi’u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

Mae'r sefyllfa ariannol yn eitem sefydlog ym mhob un o gyfarfodydd y Cydbwyllgor.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Mae’r adroddiad hwn yn egluro sefyllfa ariannol yr AHNE ar gyfer 2022/23 a 2023/24.

Mae cymeradwyo’r Datganiad Blynyddol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022 (Atodiad 3) a’i lofnodi yn ofyniad statudol cyn i Archwilio Cymru archwilio’r cyfrifon.

Mae cyllid wedi’i sicrhau gan Gyfoeth Naturiol Cymru tan 31/03/2024.

Ar 31 Mawrth 2023, balans Cronfa Wrth Gefn yr AHNE (atodiad 4) oedd £943,286. Mae £873,194 o hynny wedi’i glustnodi ar gyfer prosiectau penodol a ddaw yn eu blaenau ym mlwyddyn ariannol 2023/24. Mae’r £70,092 sy’n weddill ar gael i gynnal cyllideb refeniw 2023/24, a disgwylir y bydd angen £15,515 ohono yn 2023/24.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Mae cyllideb yr AHNE yn dibynnu ar incwm gan Gyfoeth Naturiol Cymru, Llywodraeth Cymru a’r tri Awdurdod Lleol. Mae risg na fydd digon o gyllid i dalu costau’r AHNE mewn blynyddoedd a ddaw oni chanfyddir adnoddau ychwanegol, gan beri risg i ddarparu prosiectau yn y dyfodol a’r gallu i gyflawni’r blaenoriaethau yng Nghynllun Rheoli’r AHNE.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad.

O dan Adran 151 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, mae'n ofynnol i awdurdodau lleol wneud trefniadau i weinyddu eu materion ariannol yn briodol.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

	Budget 2022/23	Outturn 2022/23
	£	£
EXPENDITURE		
Employees		
Salaries	203,189	217,399
Training & Conference	500	2,432
Total Employee costs	203,689	219,831
Vehicle and Travel		
Vehicle Hire	300	420
Mileage	2,700	2,473
Use of Public Transport		35
Total Vehicle & Travel Expenses	3,000	2,927
Other		
Protective Clothing	1,500	1,293
Management Plan/Prof fees	2,500	2,500
Subscriptions	2,700	2,914
Audit Fees	1,134	1,134
IT / Communication costs	2,900	3,043
Office Expenses	200	536
Telephones	700	760
Total Other Expenses	11,634	12,181
Projects		
Grants	95,000	89,545
Total Project costs	95,000	89,545
TOTAL EXPENDITURE	**313,323**	**324,485**
INCOME		
NRW CRDV Grant	-108,500	-98,821
SDF Mgmt fee	-5,000	-5,000
SDF Grant	-95,000	-95,000
WG Resilient AONB grant	0	-20,310
LA Funding	-98,893	-99,277
Contributions from Reserve	-5,930	-11,000
TOTAL INCOME	**-313,323**	**-329,408**
Total Net Expenditure	**0**	**-4,923**

Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy
Clwydian Range and Dee Valley
Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol
Area of Outstanding Natural Beauty

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

AONB JOINT COMMITTEE Appendix 1

(DENBIGHSHIRE, FLINTSHIRE AND WREXHAM COUNCILS)

AREA - REVENUE INCOME AND EXPENDITURE ACCOUNT AT 31st March 2023

	Budget 2022/23	Outturn 2022/23
	£	£
EXPENDITURE		
Employees		
Salaries	177,788	185,949
Training	500	132
Physiotheraphy		245
Total Employee costs	178,288	186,326
Vehicle and Travel		
Fuel	4,500	3,176
Fleet	19,000	10,855
Travel	1,200	977
Total Vehicle & Travel Expenses	24,700	15,007
Other		
Protective Clothing	2,500	948
Site Management		700
General Equipment	500	142
IT / Communication costs	2,600	3,078
Telephones	550	854
Projects/Activity expenditure	4,000	2,786
Total Other Expenses	10,150	8,509
TOTAL EXPENDITURE	**213,138**	**209,842**
INCOME		
NRW Forestry Partnership	-30,821	-42,142
LA funding	-174,317	-203,035
Contributions from Reserve	-8,000	
TOTAL INCOME	**-213,138**	**-245,177**
Total Net Expenditure	**0**	**-35,336**

Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy
Clwydian Range and Dee Valley
Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol
Area of Outstanding Natural Beauty

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

AONB JOINT COMMITTEE Appendix 2

(DENBIGHSHIRE, FLINTSHIRE AND WREXHAM COUNCILS)

CORE -DRAFT BUDGET 2023/24

	Budget 2022/23	Draft Budget 2023/24
	£	**£**
EXPENDITURE		
Employees		
Salaries	203,189	203,692
Training & Conference	500	2,000
Total Employee costs	203,689	205,692
Vehicle and Travel		
Vehicle Hire	300	400
Mileage	2,700	2,500
Total Vehicle & Travel Expenses	3,000	2,900
Other		
Protective Clothing	1,500	1,500
Management Plan/Prof fees	2,500	2,500
Subscriptions	2,700	3,000
Audit Fees	1,134	1,134
IT / Communication costs	2,900	3,100
Office Expenses	200	500
Telephones	700	800
Total Other Expenses	11,634	12,534
Projects		
Grants	95,000	80,000
Total Project costs	95,000	80,000
TOTAL EXPENDITURE	**313,323**	**301,126**
INCOME		
NRW CRDV Grant	-108,500	-93,447
SDF Mgmt fee	-5,000	-20,000
SDF Grant	-95,000	-80,000
LA Funding	-98,893	-107,679
Contributions from Reserve	-5,930	
TOTAL INCOME	**-313,323**	**-301,126**
Total Net Expenditure	**0**	**0**

Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy
Clwydian Range and Dee Valley
Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol
Area of Outstanding Natural Beauty

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

AONB JOINT COMMITTEE Appendix 2

(DENBIGHSHIRE, FLINTSHIRE AND WREXHAM COUNCILS)

AREA - DRAFT BUDGET 2023/24

	Budget 2022/23	Draft Budget 2023/24	
	£	£	
EXPENDITURE			
Employees			
Salaries	177,788	196,747	
Training & Conference	500	500	
Total Employee costs	178,288	197,247	18,959
Vehicle and Travel			
Fuel	4,500	4,000	
Fleet	19,000	19,000	
Travel	1,200	1,200	
Total Vehicle & Travel Expenses	24,700	24,200	
Other			
Protective Clothing	2,500	1,500	
General Equipment	500	250	
IT / Communication costs	2,600	3,100	
Telephones	550	1,000	
Projects/Activity expenditure	4,000	4,000	
Total Other Expenses	10,150	9,850	
TOTAL EXPENDITURE	**213,138**	**231,297**	
INCOME			
NRW Forestry Partnership	-30,821	-30,821	
LA funding	-174,317	-177,325	
Contributions from Reserve	-8,000	-23,151	
TOTAL INCOME	**-213,138**	**-231,297**	
Total Net Expenditure	**0**	**0**	

Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy
Clwydian Range and Dee Valley
Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol
Area of Outstanding Natural Beauty

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Ffurflen Flynyddol Cydbwyllgorau Llai yng Nghymru ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben 31 Mawrth 2023

Datganiadau cyfrifyddu 2022-23 ar gyfer:

Enw'r corff: AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy

	Y flwyddyn a ddaeth i ben		Nodiadau a chanllawiau i'r sawl sy'n llunio'r cyfrifon
	31 Mawrth 2022 (£)	31 Mawrth 2023 (£)	Dylech dalgrynnu'r holl ffigyrau i'r £ agosaf. Peidiwch â gadael unrhyw flychau yn wag gan gofnodi balansau o £0 neu ddim. Rhaid i bob ffigwr fod yn gyson â'r cofnodion ariannol sylfaenol ar gyfer y flwyddyn berthnasol.
Datganiad o incwm a gwariant/derbyniadau a thaliadau			
1. Balansau a ddygwyd ymlaen	653,659	421,384	Cyfanswm y balansau a'r cronfeydd wrth gefn ar ddechrau'r flwyddyn fel y'u cofnodwyd yn y cofnodion ariannol. Rhaid iddo fod yn gyson â llinell 7 y flwyddyn flaenorol.
2. (+) Incwm o drethiant lleol/ardoll	298,210	355,682	Cyfanswm yr incwm a dderbyniwyd/derbyniadwy yn ystod y flwyddyn o drethiant lleol (praesept) neu ardoll/cyfraniad gan brif gyrff.
3. (+) Cyfanswm derbyniadau eraill	625,372	1,063,978	Cyfanswm incwm neu dderbyniadau a gofnodwyd yn y llyfr arian parod namyn y symiau a gynhwysir yn llinell 2. Mae'n cynnwys grantiau cymorth, dewisol a refeniw.
4. (-) Costau staff	-431,520	-512,421	Cyfanswm gwariant neu daliadau a wnaed i bob gweithiwr cyflogedig ac ar ei ran. Dylech gynnwys cyflogau, TWE ac Yswiriant Gwladol (cyflogeion a chyflogwyr), cyfraniadau pensiwn a threuliau cysylltiedig, e.e. costau terfynu.
5. (-) Llog ar fenthyciadau/ ad-daliadau cyfalaf	0	0	Cyfanswm gwariant neu daliadau cyfalaf a llog a wnaed yn ystod y flwyddyn ar fenthyciadau allanol (os o gwbl).
6. (-)Cyfanswm taliadau eraill	-724,337	-386,104	Cyfanswm gwariant neu daliadau fel y'u cofnodwyd yn y llyfr arian parod namyn costau staff (llinell 4) a llog ar fenthyciadau/ad-daliadau cyfalaf (llinell 5).
7. (=) Balansau a gariwyd ymlaen	421,384	942,520	Cyfanswm y balansau a'r cronfeydd wrth gefn ar ddiwedd y flwyddyn. Rhaid iddo fod yn hafal i (1+2+3) – (4+5+6).
Datganiad o falansau			
8. (+) Dyledwyr	165,666	103,283	**Cyfrifon incwm a gwariant yn unig:** Nodwch werth dyledion sy'n ddyledus i'r corff.
9. (+) Cyfanswm arian parod a buddsoddiadau	263,179	860,438	**Pob cyfrif:** Swm yr holl gyfrifon banc cyfredol a chadw, daliadau ariannol a buddsoddiadau a ddelir ar 31 Mawrth. Rhaid i hyn fod yn gyson â balans cysoni'r llyfr arian parod yn unol â'r cysoniad banc.
10. (-) Credydwyr	-7,460	-21,201	**Cyfrifon incwm a gwariant yn unig:** Nodwch werth yr arian sy'n ddyledus gan y corff (heblaw costau benthyg) ar ddiwedd y flwyddyn.
11. (=) Balansau a gariwyd ymlaen	421,384	942,520	**Dylai cyfanswm y balansau fod yn hafal i linell 7 uchod:** Nodwch gyfanswm (8+9-10).
12. Cyfanswm asedau sefydlog ac asedau hirdymor	0	0	Gwerth cofrestr asedau a buddsoddiadau pob ased sefydlog, ynghyd ag unrhyw asedau hirdymor eraill a ddelir ar 31 Mawrth.
13. Cyfanswm benthyciadau	0	0	Balans cyfalaf dyledus pob benthyciad gan drydydd partïon ar 31 Mawrth (gan gynnwys PWLB).

Datganiad Llywodraethu Blynyddol

Rydym yn cydnabod, fel aelodau o'r Pwyllgor, ein cyfrifoldeb am sicrhau bod system rheolaeth fewnol gadarn ar waith, gan gynnwys paratoi'r datganiadau cyfrifyddu. Rydym yn cadarnhau, hyd eithaf ein gwybodaeth a'n cred, o ran y datganiadau cyfrifyddu ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023, ein bod wedi gwneud y canlynol:

	Cytunwyd?		Mae 'DO' yn golygu bod y Cyngor/Bwrdd/Pwyllgor wedi gwneud y canlynol:	Cyf y Canllaw i Ymarferwyr
	Do	Naddo*		
1. Rhoi trefniadau ar waith ar gyfer: • rheolaeth ariannol effeithiol yn ystod y flwyddyn; a • pharatoi a chymeradwyo'r datganiadau cyfrifyddu.	☐	☐	Pennu ei gyllideb a rheoli ei arian yn briodol a pharatoi a chymeradwyo ei ddatganiadau cyfrifyddu fel a ragnodir gan y gyfraith.	6, 12
2. Cynnal system rheolaeth fewnol ddigonol, gan gynnwys mesurau a gynlluniwyd i atal a chanfod twyll a llygredigaeth, ac adolygu ei heffeithiolrwydd.	☐	☐	Gwneud trefniadau priodol a derbyn cyfrifoldeb am warchod yr arian cyhoeddus a'r adnoddau dan ei reolaeth.	6, 7
3. Cymryd yr holl gamau rhesymol i roi sicrwydd i ni'n hunain nad oes unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio gwirioneddol na phosibl â chyfreithiau, rheoliadau na chodau ymarfer a allai gael effaith ariannol sylweddol ar allu'r Pwyllgor i gynnal ei fusnes neu ar ei sefyllfa ariannol.	☐	☐	Ond wedi gwneud pethau y mae ganddo'r pŵer cyfreithiol i'w gwneud ac wedi cydymffurfio â chodau ymarfer a safonau wrth wneud hynny.	6
4. Darparu cyfle priodol i etholwyr arfer eu hawliau yn unol â gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014.	☐	☐	Rhoi'r cyfle i bob unigolyn â buddiant archwilio cyfrifon y corff yn unol â'r hyn a nodir yn yr hysbysiad o'r archwiliad.	6, 23
5. Cynnal asesiad o'r risgiau sy'n wynebu'r Pwyllgor ac wedi cymryd camau priodol i reoli'r risgiau hynny, gan gynnwys cyflwyno rheolaethau mewnol a/neu yswiriant allanol lle y bo angen.	☐	☐	Ystyried y risgiau ariannol a'r risgiau eraill a wynebir ganddo wrth weithredu'r corff ac ymdrin â hwy'n briodol.	6, 9
6. Cynnal system archwilio mewnol ddigonol ac effeithiol ar gyfer y cofnodion cyfrifyddu a'r systemau rheoli drwy gydol y flwyddyn ac wedi cael adroddiad gan yr archwilydd mewnol.	☐	☐	Trefnu i unigolyn cymwys, yn annibynnol ar y rheolaethau a'r gweithdrefnau ariannol, roi barn wrthrychol ar ba un a yw'r rhain yn diwallu anghenion y corff.	6, 8
7. Ystyried a oes unrhyw ymgyfreithiad, rhwymedigaethau neu ymrwymiadau, digwyddiadau neu drafodion, a ddigwyddodd naill ai yn ystod y flwyddyn neu ar ôl i'r flwyddyn ddod i ben, yn cael effaith ariannol ar y Pwyllgor a, lle y bo'n briodol, wedi eu cynnwys yn y datganiadau cyfrifyddu.	☐	☐	Datgelu popeth y dylai fod wedi ei ddatgelu am ei fusnes yn ystod y flwyddyn gan gynnwys digwyddiadau a ddigwyddodd ar ôl i'r flwyddyn ddod i ben os ydynt yn berthnasol.	6
8. Cymryd camau priodol i fynd i'r afael â phob mater a godwyd mewn adroddiadau blaenorol gan archwilwyr mewnol ac allanol.	☐	☐	Ystyried a chymryd camau priodol i fynd i'r afael â phroblemau/gwendidau a ddygwyd i'w sylw gan archwilwyr mewnol ac allanol.	6, 8, 23

* Ar ddalen ar wahân, rhowch esboniadau i'r archwilydd allanol ar gyfer pob ymateb 'naddo' a roddwyd; a disgrifiwch pa gamau gweithredu sy'n cael eu cymryd i fynd i'r afael â'r gwendidau a nodwyd.

Nodiadau datgelu ychwanegol*

Darperir yr wybodaeth ganlynol i gynorthwyo'r darllenydd i ddeall y datganiadau cyfrifyddu a/neu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol
1.
2.
3.

* Dylid cynnwys yma unrhyw ddatgeliadau ychwanegol sy'n angenrheidiol yn nhyb y Cyngor i gynorthwyo'r darllenydd i ddeall y datganiadau cyfrifyddu a/neu'r datganiad llywodraethu blynyddol.

Cymeradwyaeth ac ardystiad y Pwyllgor

Y Pwyllgor sy'n gyfrifol am baratoi'r datganiadau cyfrifyddu a'r datganiad llywodraethu blynyddol yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 (y Ddeddf) a Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014.

Ardystiad gan y Swyddog Cyllid Cyfrifol Ardystiaf fod y datganiadau cyfrifyddu yn y Ffurflen Flynyddol hon yn rhoi darlun teg o sefyllfa ariannol y Pwyllgor, a'i incwm a'i wariant, neu'n cyflwyno'r derbyniadau a'r taliadau'n briodol, yn ôl y digwydd, ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023.	**Cymeradwyaeth gan y Cyngor/Bwrdd/Pwyllgor** Cadarnhaf fod y datganiadau cyfrifyddu hyn a'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi eu cymeradwyo gan y Pwyllgor o dan gyfeirnod cofnod: **Cyfeirnod cofnod:**
Llofnod y Swyddog Cyllid Cyfrifol:	**Llofnod Cadeirydd y cyfarfod:**
Enw:	**Enw:**
Dyddiad: 23.06.23	**Dyddiad:** 23.06.23

Adroddiad archwilio mewnol Blynyddol ar gyfer:

Enw'r corff: AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy

Mae archwiliad mewnol y Pwyllgor, gan weithredu'n annibynnol ac ar sail asesiad o risg, wedi cynnwys cynnal asesiad dewisol o gydymffurfiaeth â'r gweithdrefnau a'r rheolaethau perthnasol y disgwylir iddynt fod ar waith yn ystod y flwyddyn ariannol sy'n dod i ben 31 Mawrth 2023.

Cynhaliwyd yr archwiliad mewnol yn unol ag anghenion y Pwyllgor a'r gwaith a drefnwyd. Ar sail y canfyddiadau yn y meysydd a archwiliwyd, ceir crynodeb o gasgliadau'r archwiliad mewnol yn y tabl hwn. Nodir isod amcanion rheolaeth fewnol a chasgliadau'r archwiliad mewnol ar ôl ystyried a oedd yr amcanion canlynol o ran rheolaeth, ym mhob ffordd bwysig, yn cael eu bodloni drwy gydol y flwyddyn ariannol i safon sy'n ddigonol i ddiwallu anghenion y Pwyllgor.

	Cytunwyd?				Amlinelliad o'r gwaith a wnaed fel rhan o'r archwiliad mewnol (DS nid oes angen hyn os cyflwynwyd adroddiad archwilio mewnol manwl i'r corff)
	Do	Naddo*	Amh.	Heb ei gynnwys **	
1. Mae'r llyfrau cyfrifon priodol wedi'u cadw'n briodol drwy gydol y flwyddyn.	☐	☐	☐	☐	Mewnosodwch destun
2. Bodlonwyd rheoliadau ariannol, ategwyd taliadau gan anfonebau, cymeradwywyd gwariant a rhoddwyd cyfrif priodol am TAW.	☐	☐	☐	☐	Mewnosodwch destun
3. Asesodd y corff y risgiau sylweddol i gyflawni ei amcanion ac adolygodd ddigonolrwydd y trefniadau ar gyfer eu rheoli.	☐	☐	☐	☐	Mewnosodwch destun
4. Deilliodd y gofyniad blynyddol am braesept/ardoll/adnoddau o broses gyllidebu ddigonol, cafodd cynnydd yn erbyn y gyllideb ei fonitro'n rheolaidd, ac roedd y cronfeydd wrth gefn yn briodol.	☐	☐	☐	☐	Mewnosodwch destun
5. Cafodd yr incwm disgwyliedig ei dderbyn yn llawn, ar sail prisiau cywir, ei gofnodi'n briodol a'i fancio'n brydlon, a rhoddwyd cyfrif priodol am TAW.	☐	☐	☐	☐	Mewnosodwch destun
6. Ategwyd taliadau arian mân yn briodol gan dderbynebau, cymeradwywyd gwariant a rhoddwyd cyfrif priodol am TAW.	☐	☐	☐	☐	Mewnosodwch destun
7. Talwyd cyflogau i gyflogeion a lwfansau i aelodau yn unol â chymeradwyaethau a gofnodwyd, a chymhwyswyd gofynion TWE ac Yswiriant Gwladol yn briodol.	☐	☐	☐	☐	Mewnosodwch destun
8. Roedd y cofrestrau asedau a buddsoddiadau yn gyflawn, yn gywir, ac yn cael eu cynnal yn briodol.	☐	☐	☐	☐	Mewnosodwch destun

	Cytunwyd?				Amlinelliad o'r gwaith a wnaed fel rhan o'r archwiliad mewnol (DS nid oes angen hyn os cyflwynwyd adroddiad archwilio mewnol manwl i'r corff)
	Do	Naddo*	Amh.	Heb ei gynnwys **	
9. Cafodd cysoniadau cyfrifon banc cyfnodol ac ar ddiwedd y flwyddyn eu cynnal yn briodol.	☐	☐	☐	☐	Mewnosodwch destun
10. Cafodd datganiadau cyfrifyddu a baratowyd yn ystod y flwyddyn eu paratoi ar y sail cyfrifyddu gywir (derbyniadau a thaliadau/incwm a gwariant), roeddent yn gyson â'r llyfr arian parod, wedi'u hategu gan drywydd archwilio digonol o gofnodion sylfaenol, a, lle y bo'n briodol, cafodd dyledwyr a chredydwyr eu cofnodi'n briodol.	☐	☐	☐	☐	Mewnosodwch destun

Roedd rheolaethau digonol yn bodoli ar gyfer unrhyw feysydd risg a nodwyd gan y Cyngor/Bwrdd/Pwyllgor (rhestrwch unrhyw feysydd risg eraill isod neu ar dudalennau ar wahân os oes angen):					
	Cytunwyd?				Amlinelliad o'r gwaith a wnaed fel rhan o'r archwiliad mewnol (DS nid oes angen hyn os cyflwynwyd adroddiad archwilio mewnol manwl i'r corff)
	Do	Naddo*	Amh.	Heb ei gynnwys**	
11. Nodwch y maes risg	☐	☐	☐	☐	Mewnosodwch destun
12. Nodwch y maes risg	☐	☐	☐	☐	Mewnosodwch destun
13. Nodwch y maes risg	☐	☐	☐	☐	Mewnosodwch destun

* Os atebwyd 'naddo', nodwch y goblygiadau a'r camau sy'n cael eu cymryd i fynd i'r afael ag unrhyw wendid rheoli a nodwyd (ychwanegwch dudalennau ar wahân os oes angen).

** Os atebwyd 'heb ei gynnwys', nodwch pryd y gwnaethpwyd y gwaith archwilio mewnol mwyaf diweddar yn y maes hwn a phryd y bwriedir ei wneud nesaf, neu os nad oes angen ei gynnwys, rhaid i'r archwilydd mewnol esbonio pam nad oes angen hynny.

[Mae fy nghanfyddiadau manwl a'm hargymhellion yr wyf yn eu dwyn i sylw'r Pwyllgor wedi'u cynnwys yn fy adroddiad manwl i'r Pwyllgor dyddiedig ______________________.] * Dileer os nad oes adroddiad wedi'i baratoi.

Cadarnhau archwiliad mewnol

Yr wyf fi/Yr ydym ni yn cadarnhau nad wyf i/ydym ni, fel archwilydd mewnol y Pwyllgor, wedi ymgymryd â swyddogaeth reoli na gweinyddol o fewn y corff (gan gynnwys paratoi'r cyfrifon) nac fel aelod o'r corff yn ystod y blynyddoedd ariannol 2021-22 a 2022-23. Cadarnhaf hefyd na fu unrhyw achos o wrthdaro buddiannau ynghylch fy mhenodiad.

Enw'r unigolyn a gynhaliodd yr archwiliad mewnol:
Llofnod yr unigolyn a gynhaliodd yr archwiliad mewnol:
Dyddiad:

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

AONB Reserve M99001BC01

	2022/23				
	Opening balance 01.04.22	Revenue budget	Project funding		Closing Balance 31.03.23
	£	£	£	£	£
Opening balance	-421,384	-29,833		-391,551	
Revenue Underspend / overspend					
M01001 & M01002		-40,259			-62,092
NRW matchfunding for Dee Valley Warden					-8,000
Projects					
Corwen projects					-1,425
Scottish Power Overhead lines - Llysfasi					-5,500
Flintshire AONB Badge					-711
Other/Misc income/sales etc			1,080	-6,997	-6,103
WG Grant (**WGHA**)			600		-6,158
Whitebeam project					-1,575
Tourism Growth Plan (TGP) / Dark Skies (**DARK**)			4,997		-2,215
Curlew Cymru					-519
Friends of the AONB (Michael Ross, benches and habitiat mgmt)					-1,193
Farm Payment Scheme **BPS**			9,371	-12,948	-15,245
Limestone Legacy funding (**LIME**)					-6,110
Loggerheads Shelter					-3,541
Community Garden SDF (**COMM**)					-1,581
Highways Mitigation Fund P96058				-3,469	-3,469
SDF Additional funding					
17/18					
:- Collaboration with UNESCO WHS					*-5,000*
:- Gateways A5 Trunk Road and A494 signage (GATE)					*-23,111*
18/19					
1803 :- Llantysilio - Moorland restoration £15k					*-1,000*
1806 :- 2019 - 2024 ANOB Plan £16k			*2,850*		*3,374*
1808 :- Site conservation - 3 historical sites £15k					*-11,301*
2019/20					
1901 :- Tree Planting (3 sites)£15k					*-8,911*
1902 :-Threshold and Welcome signs for key AONB sites . £30k					*-14,573*
1904 :- Heathland Management through cutting and bailing of heather £15k					*-3,600*
2020/21 Resiliant National Parks & AONBs (RNPA):					
DBT1 :- Climate Change and Nature Recovery			43,046	-11,270	10,000
DBT2 :- Plas Newydd Winter Opening			4,590		-5,410
DBT3:- River Access for Canoeists					1,428
DBT4:- Assistant Ranger - Community Miles			12,607		-6,499
2020/21 SLSP					
2001:- Visitor Impacts Resilience project (MF)			16,986		-10,527
2002:- Improving Dark Skies and local ecology (Lighting @ Loggs)			1,395		-5,872
2020/21 Green Recovery: (GREC)					
2003:- Graig Fawr					-95
2004:- Moel Findeg & Hen Ardd					-9,021
2005:- Loggerheads and Alyn Valley			1,196		-6,298
Sustainable Landscapes, Sustainable Places 2021/22:					
2007 :- Purchase of ATV			15,469	-169	0
2008 :- Recreation & Tourism Project - New R & D studies			9,258		-29,650
2009:- Wenffrwd - Accessible links to canal (Dee Valley pocket park)					0
LUFR Levelling up Fund - Railway			324		-154
2010:- Llangollen GI Project - Sense of Place				-324	-0
2011:- Gwaenysgor etc. (Dee Valley pocket park)			6,000		-3,613

AONB Reserve M99001BC01

	2022/23				
	Opening balance 01.04.22 £	Revenue budget £	Project funding £	 £	Closing Balance 31.03.23 £
Additonal WG Revenue:					
STAF:- Staffing to support the ongoing increased pressures with tourism			11,000		**-17,782**
2017:- Development of programme of work for new design of existing structures for Capital Projects					**-4,150**
2018:- Desk top study on opportunities mapping of Moel Famau for SMNR project					**-10,000**
RECP Recreation Plan					**-4,700**
DSDL Dark Skies Designated Landscapes Collaboration SNPA			39,985	-146,352	**-132,767**
NRW Partnership additional staff funding (NRWP)			11,517		**-1,809**
SLSP 2022 - 2025 (2225)			77,965	-175,000	**-97,035**
Corwen Garden - Cadwyn Clwyd (CG22)			3,613	-5,590	**-1,978**
NRW				-1,260	**-1,260**
SDF & Resiliant AONBs 22-25 (STAF):			49,696	-150,000	**-100,304**
PEAT				-22,310	**-22,310**
LEADER Cadwyn Clwyd				-8,237	**-8,237**
Snowdonia National Park			19,469	-24,000	**-4,531**
LEI				-133,550	**-133,550**
LEI				-112,875	**-112,875**
Climate Change & Nature Recovery CLIM				-34,730	**-34,730**
		-40,259		-481,643	
Closing balance		**-70,092**	**0**	**-873,194**	**-943,286**

Eitem Agenda 8

Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy
Clwydian Range and Dee Valley
Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol
Area of Outstanding Natural Beauty

Diweddariad Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol Mehefin 2023				
Prosiect Presennol	**Manylion/Cam Gweithredu**	**Amserlen**	**Amserlen** Heb ddechrau neu'n broblem = Coch Ar waith, ar y trywydd iawn = Oren Cwblhawyd = Gwyrdd	**Cost -negatif neu +bositif (£ Cost) neu niwtral (Trwy gyllidebau presennol ac allanol)**
Newydd	***Cam gweithredu wedi'i ddiweddaru***	**Dyddiadau newydd**		
Cyllid				
Cyllid ac Ariannu	*Cofrestr Risg Ddrafft i'r Cyd-bwyllgor 10.11.22*	**2023-24**		Niwtral
Cyllid Craidd AHNE CNC	Derbyniwyd y cynnig er £20,000 yn brin o refeniw (£40,000 ar gyfer dwy flynedd)	2022-24		-Negatif
Cronfa llenwi bwlch LlC	*Derbyn Cynnig LlC am £20,000 o refeniw ar gyfer 22-23*	2022-23		+Positif
Cronfa Datblygu Gynaliadwy	LlC yn parhau i ariannu ar £100,000	2022-25		+Positif
Cronfa SLSP	*Cynnydd Blwyddyn 2 a 3 i £200k*	*2022-25*		
Cynlluniau Strategol 2022-25				
Cynllun Rheoli'r AHNE	*Cynllun Rheoli wedi'i ddosbarthu yn y Cydbwyllgor a'r Bartneriaeth*	**2022-25**		Niwtral
Cynllun Hamdden Ganolog	*Daliadau a chamau gweithredu i'w cynnwys ar y map wedi'i anodi. Camau Gweithredu gweler SLSP 2022-23*	**2022**		+Positif
Cynllun Twristiaeth AHNE	*Ymgynghoriad ar waith i CRTG. Hydref 2022*	**2023-24**		Niwtral
Cyd-bwyllgor AHNE				
Cyfarfodydd Cyd-bwyllgor	*Cyfarfodydd Cyd-bwyllgor ar y trywydd iawn*	**2023-24**		Niwtral
Cytundeb Cyfreithiol ALl	Awdurdodau Lleol wedi cytuno a chadarnhau ar gyfer y 5 mlynedd nesaf. *Nid yw Cyfansoddiad CSyFf yn caniatáu*	2019-2024		Niwtral

Cyngor sir ddinbych denbighshire County Council
wrexham COUNTY BOROUGH BWRDEISTREF SIROL wrecsam
CYNGOR Sir y Fflint Flintshire COUNTY COUNCIL

	dirprwyon trwy'r Arweinydd			
Fforwm yr AHNE	*Thema Newid Hinsawdd Llysfasi wedi'i chwblhau*	*23 Tachwedd 2022*		Niwtral
AHNE yn cwrdd ag Aelodau Lleol/Cynghorwyr Tref a Chymuned/ Cefnogwyr AHNE	*Cyfarfod nesaf o Aelodau ALl a chefnogwyr Cymuned AHNE 15.6.23. Llunio'r Cylch Gorchwyl*	**2023-24**		Niwtral
Diweddariad Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol Mawrth 2023 Parhad				
Prosiect Presennol	**Manylion/Cam Gweithredu**	**Amserlen**	**Amserlen Heb ddechrau neu'n broblem = Coch Ar waith, ar y trywydd iawn = Oren Cwblhawyd = Gwyrdd**	**Cost -negatif neu +bositif neu niwtral**
Newydd	***Cam gweithredu wedi'i ddiweddaru***	**Dyddiadau newydd**		
Partneriaeth yr AHNE				
Cyfarfodydd y Bartneriaeth AHNE Llawn	*2 x Cyfarfod o Bartneriaeth yr AHNE wedi'u cwblhau.*	**2023-24**		Niwtral
Adolygiad Gweithgor AHNE 10 Mlynedd	*Wedi adrodd yn ôl i'r Bartneriaeth ar 19.5.23*	**2023-24**		Niwtral
Gweithgorau'r Bartneriaeth:				
Cymeriad Tirwedd a'r Amgylchedd Adeiledig	*O Dan Adolygiad*	**2023-24**		+Positif
Rheoli Tir a'r Amgylchedd Naturiol	*O Dan Adolygiad*	**2023-24**		+Positif
Treftadaeth, Diwylliant a Chymunedau	*O Dan Adolygiad Presenoldeb cryf 2 x cyfarfod wedi'u cwblhau*	***2023-24***		+Positif
Twristiaeth	*O Dan Adolygiad*	**2023-24**		+Positif
Hamdden ac Iechyd	*O Dan Adolygiad 1 x Cyfarfod*	**2023-24**		+Positif
Datblygiad Cynaliadwy	*Cyfarfod 1x i drafod cynigion*	**2023-24**		+Positif

Diweddariad Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol Mehefin 2023 Parhad				
Prosiect Presennol	**Manylion/Cam Gweithredu**	**Amserlen**	Amserlen Heb ddechrau neu'n broblem = Coch Ar waith, ar y trywydd iawn = Oren Cwblhawyd = Gwyrdd	**Cost -negatif neu +bositif neu niwtral**
Newydd	***Cam gweithredu wedi'i ddiweddaru***	**Dyddiadau newydd**		
Prosiectau Arbennig AHNE				
SLSP	*Rhostiroedd Mawreddog a Choedwigoedd Gwyllt AHNE* • *Gwaith Treftadaeth Ymddiriedolaeth Archeolegol Clwyd Powys* • *Gwelliannau Dinas Bran* • *Hygyrchedd Bryn Alyn* *Mwynhau ein tirweddau mwy anghysbell 2022-25. Prosiectau:* • *Y Rhostiroedd a thraddodiadau'r Tiroedd Comin* • *Astudiaeth o Goetiroedd* • *Plannu Pengwern/ Gwybodaeth Ddaearyddol Llangollen/ Gwarchodfa Natur Leol*	**2022-25**		+Positif
Cydweithio â SLSP	*Mae'r AHNE yn rhan o dri phrosiect ar y cyd:* • *Ffiniau Traddodiadol Gogledd Cymru* • *Prosiect Awyr Dywyll Cymru Gyfan* • *Prosiect Addysg Cymru Gyfan*	**2022-25**		+Positif
Cronfa Datblygu Cynaliadwy	*2022-25 £100,000 y flwyddyn*	**2022-25**		+Positif

Prosiect Arbennig Llywodraeth Cymru	*2022-25 £300,000 wedi'i neilltuo i gynyddu lefelau staffio: Penodi Swyddogion Ffermio/ Ymgysylltu: Huw Morgan/Mari Jones*	**2022-25**		+Positif
Prosiectau CNC	• *Adolygiad 10 Mlynedd o Bartneriaeth* • *Cyfarfodydd Costau Cyffredinol* • *Llawlyfr Newydd* • *Dogfen Priffyrdd* • *Diwygio Canllawiau Cynllunio Atodol* • *Arwyddion Trothwy* • *Pamffledi Newydd Moel Famau/ Loggerheads* • *Adolygiad Alinio Parciau Cenedlaethol*	**2022-24**		
Prosiect Ein Tirlun Darluniadwy Prosiect Tirlunio	*Nesu at brosiectau yn eu blwyddyn olaf yn parhau*	2018-23		+Positif
Newid yn yr Hinsawdd	*Penodi Graham Berry fel Swyddog Newid Hinsawdd ac Adfer Natur*	Mawrth 2023		Niwtral
Prosiect Dynodiad Parc Cenedlaethol Gogledd Ddwyrain Cymru	*Gweithio gyda'n Swyddogion i edrych ar y Cyfleoedd a'r canfyddiadau ar gyfer ffermwyr a phreswylwyr*	Mehefin 2023		

Diweddariad Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol Mehefin 2023 Parhad				
Prosiect Presennol	**Manylion/Cam Gweithredu**	**Amserlen**	**Amserlen** **Heb ddechrau neu'n broblem = Coch** **Ar waith, ar y trywydd iawn = Oren** **Cwblhawyd = Gwyrdd**	**Cost -negatif neu +bositif neu niwtral**
Newydd	***Cam gweithredu wedi'i ddiweddaru***	**Dyddiadau newydd**		
Sefydliadau Adran 85				
Llinellau Rhwydwaith SP	Shelf - yn ôl ar y trywydd iawn Cynlluniau eraill sy'n cael eu hystyried – Shelf, Llangar, Plas Newydd a Thŵr Dŵr Llangollen.	**2022-25**		Niwtral
Canllawiau Cynllunio Atodol Awyr Dywyll	Y 3 ALl wedi cytuno ar Ganllawiau Cynllunio Atodol Awyr Dywyll. 2 o'r 3 ALl yn cymeradwyo	**2023-24**		+Positif
Prosiect Darpariaeth Effaith Weledol a Menter Gwella Tirwedd y Grid Cenedlaethol	Swyddog AHNE yn cynrychioli 39 AHNE ar y Bwrdd Cenedlaethol. *4 x Cynllun Menter Gwella Tirwedd Dyffryn Morwinion a Mwynglawdd Corwen, datganiadau o ddiddordeb wedi eu cymeradwyo* ***Gwobr AHNE i'r Grid Cenedlaethol ar 23.3.23*** ***GC yn ystyried Cynllun Menter Gwella Tirwedd CR a DV fel prosiect enghreifftiol ar gyfer Prosiect SI Y DU gan y GC.***	**2023-24**		Niwtral
Cyfarfod Prif Swyddog NAAONB	Cyfarfodydd misol rheolaidd 1x Swyddog Arweiniol	**2023-24**		Niwtral
Safle Treftadaeth y Byd Traphont Ddŵr a Chamlas Pontcysyllte	*HS wedi cael ei benodi fel Is-gadeirydd yn Grŵp Llywio*	**2023-24**		+Positif
Severn Trent/Dŵr Cymru	*Cyfarfod ar y cyd i drafod gwaith ar ddeilliadau tir 9.6.23*	**2022-23**		+Positif

Canllawiau Priffyrdd ar gyfer Awdurdodau Lleol	Cyd-gyfarfod DH a HS gyda Phriffyrdd CSyFf 19.5.23 –*Arolygwyr Ardal i ddilyn canllawiau*	**2023-24**		-Negatif